

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “บทบาทผู้นำทางการเมืองของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร กับการพัฒนาการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาเฉพาะบทบาท พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร กับการพัฒนาการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ในการจะพัฒนาการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ ความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ และอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้นำทางการเมือง ให้ขับเคลื่อนระบอบประชาธิปไตยให้หยั่งรากลึกในจิตสำนึกและวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนคนไทยทั้งปวง

1. กลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) ออกเป็น 6 กลุ่มใหญ่ คือ

1. นักการเมือง
2. ข้าราชการ
3. นักวิชาการ
4. ผู้ทรงคุณวุฒิ
5. องค์กรภาคประชาชน (เอ็นจีโอ)
6. สื่อมวลชน

1.1 กลุ่มตัวอย่างนักการเมือง(ระดับชาติ / ระดับท้องถิ่น) จำนวน 5 คน คือ

- 1.1.1 นายสันทัต จินากักดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 2 จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดพรรคไทยรักไทย
- 1.1.2 นายไพบุลย์ พิมพ์พิสิฐถาวร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 4 จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดพรรคไทยรักไทย
- 1.1.3 นายประสิทธิ์ โอภาสทิพากร นายกเทศมนตรีเมืองกาญจนบุรี เทศบาลเมืองกาญจนบุรี
- 1.1.4 นางสมจิต กาญจนสุทธิรักษ์ นายกเทศมนตรีตำบลท่าม่วง เทศบาลตำบลท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

1.1.5 นายปราโมทย์ อุ่นจิตสกุล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ปากแพรก องค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก จังหวัดกาญจนบุรี
การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างข้างต้น เนื่องจากผู้วิจัยเป็นคนจังหวัดกาญจนบุรี จึงอยาก
ทราบว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด
กาญจนบุรี มีความคิดเห็นในการเข้าร่วมรับใช้ประชาชนและประเทศชาติ และการมีนโยบายและมี
ความคิดเห็นในเรื่องการเมืองอย่างไร ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงบทบาททางการเมืองของผู้นำพรรค
ไทยรักไทย ซึ่งจังหวัดกาญจนบุรีมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคไทยรักไทยทั้งจังหวัด

1.2 กลุ่มตัวอย่างข้าราชการ จำนวน 2 คน อาทิ

1.2.1 น.ต. ประสงค์ สุ่นศิริ

1.2.2 นายอนันต์ อนันตกุล

1.3 กลุ่มตัวอย่างนักวิชาการ จำนวน 8 คน คือ

1.3.1 นายพิรพันธุ์ เทียมเมือง

1.3.2 นายนปพน ภูสุวรรณ

1.3.3 นายประทีป คล้ายสุบรรณ

1.3.4 นางสาวสิริลักษณ์ เจริญสูง

1.3.5 ไม่ประสงค์ออกนาม จำนวน 4 คน

1.4 กลุ่มตัวอย่างผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 1 คน คือ

1.4.1 นายอัมฤงค์ ปาณิกบุตร

1.5 กลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน (เอ็นจีโอ) จำนวน 2 คน คือ

1.5.1 นายสุริยะใส กตะศิลา

1.5.2 นางภินันท์ โชติรสเสถณี

1.6 กลุ่มตัวอย่างสื่อมวลชน จำนวน 2 คน คือ

1.6.1 นายรัตนบุรี อติศัพท์ ผู้อำนวยการสำนักงานประชาสัมพันธ์เขต 8

1.6.2 นักข่าว (สายกลาง) ประจำกระทรวง

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่เลือกข้างต้น จะพบว่ามีความหลากหลาย เนื่องจากทำให้
สามารถรับรู้ความคิดเห็นของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ได้ทั่วถึง ทำให้ผลการวิจัยมีความลึก ครอบคลุมและ
ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพราะกลุ่มตัวอย่างมาจากหลายกลุ่มที่อยู่ในระบบสังคมของประเทศ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย นอกเหนือจากการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของผู้นำทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยแล้ว ผู้วิจัยจะใช้แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างปลายเปิดที่มีคำถามในประเด็นเชื่อมโยงไปสู่คำตอบที่ต้องการศึกษาใน 2 ประการ คือ

2.1 บทบาทที่สนับสนุนหรือที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

2.2 สาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้นทางการเมืองการปกครองภายใต้ผู้นำทางการเมืองของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นผลบวกหรือผลลบต่อการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

นอกจากนี้ผู้วิจัยจะทำการสังเกตการณ์ทางสื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อตอบย้ความชัดเจนของผลการศึกษาที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกด้านอีกด้านหนึ่ง โดยนำมาเชื่อมโยงประเด็นให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นตัวแทนจากกลุ่มตัวอย่างร่วมตรวจสอบผลการศึกษา ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ของผลการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้หลายวิธีควบคู่กันไป เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ตรงกับโจทย์ของการวิจัยอย่างแท้จริง และมีแหล่งที่มาชัดเจน ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลจะสอดคล้องกับรูปแบบของการจัดเก็บข้อมูลด้วย

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) จะใช้การเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์จากสื่อมวลชนต่าง ๆ และการสนทนากลุ่ม ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลที่จัดเก็บและรวบรวมได้มีความสมบูรณ์ แม่นยำและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) ใช้วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูลโดยวิจัยทางเอกสาร โดยใช้เอกสารข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ วาสาร หนังสือพิมพ์ บทความ และเอกสารทางวิชาการ รวมทั้งข้อมูลจากวิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิใช้การสัมภาษณ์หรือตอบแบบสัมภาษณ์บุคคลที่จะทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ การสัมภาษณ์ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยจะดำเนินการดังนี้

3.1 กำหนดกรอบแนวคิดหรือประเด็นที่จะสัมภาษณ์และประมวลความคิดที่ได้จากข้อมูลเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการติดตามสื่อมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนตรงประเด็นของวัตถุประสงค์การศึกษา

3.2 กรอบแนวความคิดหรือประเด็นคำถามที่ใช้สัมภาษณ์จะเป็นรูปแบบเดียวกันทุกกลุ่มที่ทำการศึกษา

3.3 รวบรวมข้อมูลด้วยการบันทึกเทปเสียงการสัมภาษณ์ พร้อมการจดบันทึกคำสัมภาษณ์ในประเด็นสำคัญ

3.4 ถอดคำให้สัมภาษณ์ หรือถอดคำตอบผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

หลังจากได้คำตอบเป็นที่น่าพอใจแล้ว ผู้วิจัยจะตรวจสอบคำตอบที่ได้อีกครั้งว่า เป็นคำตอบที่เกิดขึ้นจากความรู้สึกรจริง และเป็นความจริงที่เกิดขึ้น โดยบันทึกคำพูด ข้อคิดเห็น และข้อสรุปรวบรวมไว้ กรณีที่มีความคิดเห็นที่แตกต่าง จะทำการสัมภาษณ์ซ้ำเพื่อสอบถามให้ชัดเจนอีกครั้งก่อนจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักวิชาการและระเบียบการศึกษาเชิงพรรณนา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ผนวกกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการตอบแบบสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 20 ตัวอย่าง เพื่อค้นหาลักษณะของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่สนับสนุนและบทบาทที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พร้อมทั้งศึกษาสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้นทางการเมืองการปกครองภายใต้ผู้นำทางการเมืองของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นผลบวกหรือผลลบต่อการพัฒนาการในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นระบอบการเมืองที่คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้กับการเมืองภาคประชาชน โดยผู้วิจัยจะควบคุมประเด็นศึกษาที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลให้อยู่ในกรอบของหัวข้อที่จะศึกษาอย่างตรงประเด็น นอกจากนั้นจะมีผลการสนทนากลุ่ม เพื่อรวบรวมประเด็นความคิดเห็นของผู้มีประสบการณ์อย่างเป็นหมวดหมู่ มาตอบย้ำความถูกต้องอีกครั้ง ก่อนจะสรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย ให้เข้มแข็งภายใต้การนำของผู้นำทางการเมืองไทยที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ ความสามารถ พร้อมทั้งวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศให้ทันสมัยร่วมกับสังคมโลก